

Особливості управління ефективністю криворізької дирекції залізничних перевезень на прикладі вантажної станції Вечірній Кут

Сергій Богайчук

здобувач IV курсу, освітньої програми «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: BohaichukSA@krok.edu.ua

Ірина Мала

Науковий керівник:
старший викладач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: IrynaMB@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-00030773-5336

Актуальність дослідження. Актуальність визначається необхідністю реформування залізничної галузі України в умовах євроінтеграційних процесів, удосконалення та пошуку механізмів державного управління розвитком залізничної галузі, змін управління інвестиційною діяльністю підприємств залізничного транспорту формуванням ефективного механізму інвестиційного забезпечення та модернізації галузі.

Об'єктом дослідження є процес управління ефективністю Криворізької Дирекції залізничних перевезень.

Метою дослідження є розробка практичних рекомендації щодо підвищення результативності управління ефективністю вантажної станції Вечірній Кут.

Для досягнення мети дослідження в роботі поставлено та вирішено наступні завдання:

- аналіз наукових джерел щодо сутності і змісту ефективності залізничного вантажоперевезення із визначенням напрямів реформування механізмів управління та перспектив розвитку вантажних залізничних перевезень;
- збір та систематизація інформації відносно ефективності технологічного процесу вантажної станції Вечірній Кут;
- визначення шляхів підвищення управління ефективністю Криворізької дирекції залізничних перевезень на прикладі вантажної станції Вечірній Кут.

Інформаційна база досліджень. У сучасній вітчизняній науці в працях Т. Говорушко, Н. Климаш, Г. Куденко, А. Куценко, Н. Лазаревої, І. Тадики розглядаються теоретичні та методологічні аспекти управління ефективністю діяльності підприємства. Також існує низка досліджень проблем щодо визначення сутності та оцінювання ефективності й результативності управління, серед яких особливо слід відзначити праці Р. Дарміць та Н. Вацик, П. Друкера, Г. Дудукало, Г. Жучкової, Т. Косянчук, Р. Чемчикаленко, О. Майбороди та А. Люткіної. Із зарубіжних дослідників треба визначити роботи Армстронга М., Хетфілда С., Холдсворда Е. та Д. Джирасин Д. Також інформаційною базою дослідження були законодавчо-нормативні акти, наукові статті фахових видань та спеціалізованого періодичного видання «Залізничний транспорт України», статистичні дані і технологічна документація підприємства.

На першому етапі дослідження здійснювали аналіз наукових джерел щодо змісту ефективності залізничного вантажоперевезення. Встановили, що першими кроками на шляху стратегічної модернізації транспортної галузі Національну транспортну стратегію України на період до 2030 року «Drive Ukraine 2030» [1]. На другому етапі дослідження нами був проаналізовано план по навантаженню станції Вечірній Кут упродовж 2019-2021 рр., виконання завдання у 2019 р. складає лише 78%, у 2020 р. – виконання плану на рівні 76,4%, у 2021 р. майже 74%. Невиконання плану по навантаженню пояснюється відмовою клієнтів від заявок, відсутністю залізної руди на видобувних підприємствах під навантаження та відсутністю самих вагонів на станції. Як позитивне явище відмітимо зростання фактичного середнього статичного навантаження, яке означає вивільнення парку вагонів за рахунок більш ефективного його використання.

Характеризуючи технологічний процес станції зазначимо, що через невиконання планового капітального ремонту 2020 року, колії знаходяться у незадовільному стані, загрожуючи безпеці руху, збільшуючи кількість поточних ремонтів. Тобто, колії закриваються, зменшується пропускна та переробна спроможність, знижується швидкість проходження пасажирських та вантажних потягів (пасажирських – з 120 до 50 км/год., вантажних – з 140 до 80 км/год.), збільшуються витрати електроенергії та дизельного палива; швидше зношується рухомий склад.

Найгострішою проблемою для залізничного транспорту є низька інтенсивність впровадження інноваційних систем і технологій, що перешкоджає підвищенню його конкурентоспроможності серед інших видів транспорту. Сьогодні мікропроцесорні управлінські системи руху поїздів складають лише 5-6% загальної кількості активів залізничної автоматики. Темпи оновлення даних систем не лише не забезпечують скорочення розривів в оновленні технічних засобів, а навпаки ще більше прискорюють темпи їх старіння. Змінити ситуацію можна модернізацією існуючих технічних засобів і впровадженням інноваційних технологій за умови спільної та ефективної роботи профільних департаментів, експлуатаційних підрозділів, галузевих наукових закладів та науково-виробничих підприємств-розробників [2].

Що допоможе українській залізниці? Це відомі технології цифровізації, які зараз стали інструментами «Індустрії 4.0». Саме інтегровані системи контролю і управління з об'єктно-орієнтованим програмуванням «Управління та контроль 4.0» сьогодні є ідеальним інструментом для дистанційного керування складними системами в режимі реального часу.

Зараз залізничний транспорт, залишаючись закритою системою і використовуючи дорогі «нішеві технології», навряд чи зможе конкурувати на ринку транспортних послуг. Інтєроперабельність повинна підвищуватися за рахунок нових форм автоматизації, заснованих на штучному інтелекті, внаслідок чого всі види транспорту об'єднані в єдину розподілену транспортну систему, що вимагає глибокої їх інтеграції та спільного функціонування. І в цьому випадку

так звані «закриті системи» вже не зможуть повноцінно використовувати свої принципи побудови та обслуговування. Зростаючий прогрес цифрових технологій, а це: обчислювальні потужності, комунікації, датчики, big data, штучний інтелект, дозволяє оптимізувати управління і контроль роботи залізниці [3].

Нові технології дозволять скоротити витрати на експлуатацію інфраструктурних об'єктів, знизити ризики, пов'язані з безпекою використання зв'язку між рухомими об'єктами. Нові цифрові технології надають можливість створити систему управління, контролю та сигналізації четвертого покоління на основі універсальної географічної логіки безпеки, реалізованої з використанням зв'язку між рухомими об'єктами.

В результаті дослідження нами був запропонований комплекс заходів, спрямований на підвищення ефективності управлінської діяльності станції Вечірній Кут, а саме: прокладання додаткової колії; впровадження електричної централізації станції та перенавчання обслуговуючого персоналу; заміна дерев'яних шпал на залізобетонні, стикової колії - на безстикову; для підвищення безпеки руху запропоновано використання діагностичного комплексу «ДИСК-БКВ-Ц» для фіксації дефектних колісних пар; забезпечення станції питною водою обладнанням артезіанської свердловини. Запропоновані заходи, як результат дослідження мають практичне значення і можуть бути впроваджені на станції Вечірній Кут.

Ключові слова: ефективність; транспортна стратегія; реформування; модернізація; експертно-інформаційні технології контролю безпеки руху.

Список використаних джерел

1. Крамчанинова М., Касаткина М., Масалова Т. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку вантажних залізничних перевезень в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2018. № 3 (15). С.73-69.
2. Лібералізація ринку залізничних перевезень в Україні. Уроки країн Європейського Союзу / Центр економічної стратегії. Аналітична записка. – 29.11.2019.
3. Інформація про українські залізниці: <https://mtu.gov.ua/content/informaciya-pro-ukrainski-zaliznici.html>.